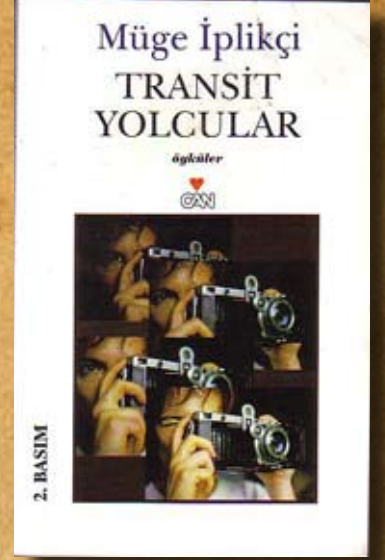

“Oyunun kendisi asıl bundan sonra başlıyor”

Radikal Kitap eki

Ümran Kartal

Bu kitapta bir söylem farkı var? Ne değişti?

Daha önce ürktüğüm bir yola girdim. Bir kabuk atma da denebilir buna. Bu kararın adı soyut bir temanın ya da temaların, gündelik hayata indirgenmesi ve bu haliyle geniş bir metne yayılmasıdır. Kısa öyküdeki yoğunluğu uzun tek bir metne yayabilmenin endişesi vardı daha önceden ve bundan uzak duruyordum. Açılımları birbiriyle örtüştürebilmek, bu arada ritmi yitirmemek, kurgudaki yayımları toparlayabilmek ve en önemlisi izleğin ana oluşundan sapmamasını sağlamak... ‘Transit Yolcular’ hem katmanlı tek bir metin, hem de söylediğim yöntemleri kendimce başarabildiğim bir kitap oldu. Bana zor anlar yaşattığını itiraf etmeliyim. Ancak bundan böyle kendimi daha özgür sayacağım bir alana açılacağımı hissettiren bir anahtar da aynı zamanda; edebiyatta izleyeceğim rota için bir ipucu. Başka bir deyişle, kitaptaki mesajla söyleyecek olursak yani, benim için oyunun kendisi asıl bundan sonra başlıyor.

Labirentler yaratmak seni korkutmuyor mu, okurun kolayca kaçtığını düşünürsek?

Tuhaf gelebilir ama kitaplarımın ve onların içindeki labirentlerin edebiyat okuruyla bir gün buluşacağına eminim. Türkiye’de çok küskün, birçok konuya mesafeli durmayı tercih eden ya da politik gibi görünseler de gerçekte politikadan alabildiğine uzak olan önemli bir kitle var. Ben buradaki politikadan uzak oluşu hayata karşı dumura uğramışlık olarak kullanıyorum -sol, sağ, merkez, kenar anlamında değil. Burada yalnızca politikadan uzak durma değil, kültüre de belli bir mesafe koyarak bakma fikri egemen. İçinde olduğum için hemen aklıma eğitim kurumları geliyor. İlk ve orta öğretimdeki öğretmenler, üniversite hocaları, onların ulaşabilecekleri lise öğrencileri, üniversite öğrencileri... Büyük bir potansiyel öylece duruyor. Duruyor, kimi kez düşünüyor, kimi kez umursamıyor, derken kızıyor ve en kötüsü içine dönüyor. Bakmayın böyle dediğime, yazmadığım zamanlarda ben de çoğunlukla böyle biriyim, bazen yazdığım zamanlarda da.

Yine de kitaplarım hiçbir zaman bestseller olmaz herhalde. Zaten o kulvarda değilim ve bu, o kulvarı küçümsemişim anlamına gelmiyor, gelmeyecek. Zira herkesin herkesi ve her şeyi küçümsemesinden bunalmış ve yorulmuş durumdayım. Benim derdim, sözünü ettiğim o küskün kitleyle zamanlardan bir zaman buluşmak. Onlara ‘hiç de az değiliz’ mesajını vermek. ‘Sahiden hiç de az değiliz ve birçok şeyi değiştirebiliriz, en azından hayata ve kendimize bakışımızı; edebiyat tam da bunun içindir, bir büyüdür, bir aralık kapıdır hayat denklemi için ve asla bir külfet değildir’ diyebilmek.

Öykü-ötesi. Bu kitaba böyle diyebilir miyiz?

Diyebiliriz. Ama bunu derken öyküyü hiçe sayan bir tavır olmasın bu. Bence günümüz Türk-Türkiye edebiyatında öykünün romandan olduğu kadar romanın da öyküden öğrenebileceği, uyarlayabileceği, geliştirebileceği birçok şey var, belki daha fazlası...

27.09.2002